

MARJAN LAAPER

ROTTERDAM, 1971

To play possum, 2000

De werken van Marjan Laaper kennen een geheel eigen logica waarin dat wat wringt of tegenstrijdig lijkt met verbazingwekkende vanzelfsprekendheid samengaat. Tegenpolen als vertrouwen en veront-rusting, nabijheid en afstand, schoonheid en gevaar verbinden zich met elkaar op een manier die niet alleen verwondering wekt maar ook een gevoel van herkenning geeft.

Een duidelijk voorbeeld hiervan is het recente werk "to play possum" waarvan de titel enerzijds tegenstrijdig lijkt met wat we zien, maar anderzijds precies omschrijft wat er gebeurt. Want speelt het jongetje een spelletje met de buidelrat, doet hij hem na of is hij het slachtoffer? Het lijkt alsof al deze mogelijkheden van toepassing kunnen zijn. De uitdrukking "to play possum" betekent echter ook "doen alsof je dood bent", een capaciteit die de buidelrat gebruikt om zichzelf te beschermen. Op het moment

dat deze betekenis ons te binnen schiet lijkt het raadsel opgelost. Voor even althans, want vervolgens begint het vragen weer opnieuw: Immers, als een van beide doet alsof hij dood is, is de ander dan werkelijk dood? en is dit dan het jongetje, of toch de buidelrat? De gedachtestroom die het werk losmaakt komt even soepel als onverwachts op gang.

Het werk van Marjan Laaper is ingenieus, krachtig en helder. De oogstrelende, perfect afgewerkte vorm en de vele, subtiele referenties genereren een onvoorstelbare hoeveelheid betekenissen die zowel intuïtief ervaarbaar als rationeel te analyseren zijn. Tegelijkertijd waakt de kunstenaar ervoor om het werk aan deze stroom van betekenissen ten onder te laten gaan door de toeschouwer steeds weer terug te laten keren naar de schijnbaar eenvoudige en doorzichtige vorm.

Een ander werk waarin de dingen naadloos in elkaar overgaan bestaat uit een lange satijnen jurk op een klein houten hangertje die vanaf het plafond tot enkele decimeters boven de grond hangt (zonder titel, 1997). Van boven is de jurk smal als een kinderjurkje en loopt naar beneden toe breed uit. Onder de jurk staat een schaal met water. In deze schaal zien we de weerspiegeling van twee voeten die schuil lijken te gaan in de jurk. De voeten wiebelen een beetje en wrijven zich ietwat verlegen tegen elkaar aan. De lengte van de jurk lijkt te duiden op de weg die inmiddels is afgelegd: van doopjurk tot trouwjurk, getuigend van de traditionele rites de passage die belangrijke overgangen in het leven markeren.